

Z e z n a m :

Vzhledem k nedostatkům dosud platných osnov p s y c h o l o g i e, které se vyučuje v rámci volitelného nebo nepovinného předmětu "Psychologie a pedagogika" na gymnáziích, a pro sjednocení osnov psychologie s platnými osnovami v SSR byly vypracovány a posouzeny nové osnovy, které MŠ ČSR zasílá SPN Praha se žádostí o publikování.

Nově pojatým osnovám bude odpovídat i celostátně jednotná učebnice, jejímž autorem je doc. Štefanovič.

V y ř í z e n í :

Státní pedagogické nakladatelství, np.
nositel Řádu práce
Ostrovní 30
P r a h a 1 - Nové Město

Věc, číslo, referent - viz l.strana.

Žádáme Vás o vydání upravených osnov volitelného nebo nepovinného předmětu p s y c h o l o g i e a p e d a g o g i k a na gymnáziích./ Ediční číslo G 0152./

Osnovy byly publikovány společně s osnovami volitelného nebo nepovinného předmětu l o g i k a ,

které zůstávají beze změny, tzn. že pro ně platí doložka o schválení ministerstvem školství ČSR ze dne 19.9.1972 čj. 23 634/72-210.

Osnovy p s y c h o l o g i e a p e d a g o g i k y opatřete doložkou:

"Schválilo ministerstvo školství ČSR dne ...²³...července 1976 čj. 21 324/76-210."

Obvyklý počet výtisků osnov zašlete odboru 21 ministerstva školství ČSR k úřední potřebě.

Příloha: osnovy.

V Praze dne ...²³... července 1976.

Ředitel odboru středních škol:

V. 2. O. Štefanovič

J. Štefanovič, 22/776

Zustare ve spise!

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ ČESKÉ SOCIALISTICKÉ REPUBLIKY

Ediční číslo

G 0152

Učební osnovy gymnasia

PSYCHOLOGIE A PEDAGOGIKA

(volitelný nebo nepovinný předmět)

LOGIKA

(volitelný nebo nepovinný předmět)

Schváleno výnosem ministerstva školství České socialistické republiky
dne 19. září 1972, čj. 23 634/72 - 210.

STÁTNÍ PEDAGOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ, n. p., PRAHA

1972

G 0152

Učební osnovy gymnázia

psychologie a pedagogika

/volitelný nebo nepovinný předmět / V. ročníku

Úvodní poznámky

Volitelný předmět psychologie má přispět k základní přípravě žáků, kteří chtějí studovat učitelství, působit jako vychovatelé, pracovníci mezi mládeží, sociální pracovníci ap. Je užitečný i pro žáky s jinými profesionálními záměry, získané poznatky najdou uplatnění v jejich společenském působení, v práci s lidmi atd. a jsou významnou součástí jejich všeobecného vzdělání.

Učivo z psychologie zahrnuje základní poznatky z psychologie obecné, z psychologie osobnosti a z psychologie sociální. V učivu z obecné psychologie jsou žáci vedeni k marxistickému chápání podstaty psychického prožívání a chování, seznámí se se zákonitostmi procesu myšlení i s významnou úlohou, kterou v procesu poznávání skutečnosti má pozornost a paměť. Dále je žákům objasněn význam citů pro život jedince a podstata volního jednání. Při výkladu učiva z obecné psychologie využívá učitel poznatků z biologie, anatomie a fyziologie člověka.

Na učivo, objasňující zákonitosti duševních procesů, navazuje problematika psychologie osobnosti, v které je těžiště výkladu. Žáci jsou seznámeni s pojetím osobnosti v marxistické psychologii, se strukturou osobnosti a se základními druhy vlastností. Při výkladu je zdůrazňována celistvost a součinnost všech činitelů osobnosti. V tomto oddíle učitel navazuje na poznatky žáků z občanské nauky, především na závěrečné téma II. ročníku - osobnost socialistického člověka.

Se základními poznatky o procesu socializace jedince se žáci seznamují v učivu sociální psychologie. Žáci získávají nový pohled na vývoj osobnosti v sociálních podmínkách, poznávají problematiku sociální komunikace, utváření postojů i strukturu vztahů ve společenských skupinách.

Studium psychologie na gymnáziích nelze chápat pouze jako naukový předmět s informativním obsahem, ale musí být brán zřetel též na formativní stránku učiva. Žáky je třeba soustavně vést k tomu, aby využívali získané poznatky z psychologie k formování vlastní osobnosti a k dotváření svého vědeckého světového názoru.

Studium psychologie je pro žáky náročným. Při vyučování je proto třeba využívat názorných pomůcek a příkladů, doplňovat teoretické poznatky psychologickým pozorováním a vhodnými exkurzemi. Podle možnosti uplatňuje učitel formu besedy se žáky, při níž využívá osobních zkušeností a zážitků žáků.

Pokračování na str. 4, 2 a 3 souv.

Rozvrh učiva

III. ročník

/ 2 hodiny týdně, 66 hodin za rok /

Psychologie

I. Obecná psychologie / 45 hodin /

1. Psychologie, její předmět a metody / 2 hod. /

Pojem a předmět psychologie, odvětví psychologie. Význam psychologie pro společenskou praxi. Metody psychologie.

2. Materialistické pojetí psychiky / 3 hod. /

Organismus a prostředí. Regulace vztahů organismu a prostředí. Pojem a podstata psychiky. Prožívání a chování. Obecná charakteristika psychiky. Vlastnosti osobnosti. Temperament.

3. Poznávací procesy / 13 hodin /

3.1. Počítky a vnímání / 5 hodin /

Charakteristika počitků a jejich vznik. Podnětové prahy. Počítky zrakové, sluchové, čichové, chuťové, tělové a hmatové. Vjem. Výběrovost vnímání, zaměřenost vnímání, vliv minulé zkušenosti na vnímání. Pozorování. Vnímání prostoru, vzdálenosti, pohybu, času.

3.2. Představy a fantazie / 1 hod. /

Rozdíl představy a vjemu. Zákonitosti vybevoování představ. Druhy představ. Fantazie, její druhy.

3.3. Myšlení / 5 hodin /

Myšlení jako zprostředkované a zobecněné poznání. Myšlenkové operace. Formy myšlení. Řešení problémů. Myšlení konkrétní a abstraktní.

3.4. Řeč / 2 hod. /

Řeč jako prostředek dorozumívání. Druhy řeči. Vztah řeči a myšlení.

4. Průvodní procesy umožňující správné a efektivní poznávání / 5 hodin /

4.1. Pozornost / 1 hodina /

Pojem a vymezení pozornosti. Vlastnosti pozornosti. Druhy pozornosti.

4.2. Paměť a učení / 4 hodiny /

Obecná charakteristika paměti. Fáze paměti. Vlastnosti paměti. Druhy a typy paměti.

Učení, širší a užší chápání pojmu učení. Fáze učení. Křivka učení.

Faktory ovlivňující průběh učení.

5. City / 3 hodiny /

Obecná charakteristika citů. Vnější výraz citů. Klasifikace citů. Tělesné city. Afekty. Nálady. Citové vztahy. Vyšší city. Význam citů.

- Volní jednání / 3 hodiny /
Vymezení pojmů jednání, chování, činnost. Volní jednání, jeho fáze. Vznik pohnutky a situace volby. Motivy. Rozhodování. Uskutečnění rozhodnutí. Konflikty a typické konfliktní situace. Chování člověka v konfliktních situacích.
7. Osobnost / 14 hodin /
Pojetí osobnosti v marxistické psychologii. Vlastnosti osobnosti. Struktura osobnosti.
Motivační vlastnosti osobnosti. Potřeby, zájmy, ideály.
Vztahově postojevé vlastnosti osobnosti. Citové vztahy. Postoje. Charakter, jeho struktura.
Výkonové vlastnosti osobnosti. Vlohy, schopnosti, nadání. Seberegulační vlastnosti osobnosti.
Dynamické vlastnosti osobnosti. Temperament.

Opakování / 2 hodiny /

II. Sociální psychologie / 20 hodin /

1. Sociální psychologie, její předmět a metody / 2 hodiny /
Předmět sociální psychologie. Vztah sociální psychologie a obecné psychologie. Sociální psychologie a sociologie. Sociální psychologie a kulturní antropologie. Význam sociální psychologie pro společenskou praxi. Metody sociální psychologie.
2. Socializace jedince a regulace lidského chování / 5 hodin /
 - 2.1. Proces socializace. Sociální učení. Formy sociálního učení. Zpevnění. Nápodoba. Sociální adaptace. Interiorizace normativních hodnot. Identifikace.
 - 2.2. Společenské normy a hodnoty. Status a role. Kulturní vzorce chování.
3. Motivace lidského chování / 4 hodiny /
 - 3.1. Společenské potřeby. Společenské zájmy. Třídní struktura zájmů. Motivační hodnoty.
 - 3.2. Pojem a charakteristika postojů. Utváření postojů. Změna postojů. Předšedky.
4. Komunikace / 2 hodiny /
Interakce. Komunikace. Formy komunikace. Výraz a řeč jako hlavní prostředky v komunikačním procesu.
5. Jedinec a skupina / 5 hodin /
Pojem skupiny. Klasifikace skupin / velké a malé skupiny; primární a sekundární skupiny; formální a neformální skupiny; členské a referenční

skupiny/. Vliv skupiny na jedince. Skupinové normy a sankce. Struktura vztahů ve skupině. Vůdcovství.

6. Osobnost a sociální systém / 2 hodiny /

Mechanismy prosazování společenských zájmů a vliv na vývoj sociálního systému. Zpětný vliv sociálního systému na osobnost jedince. Přesvědčování a donucení jako dvě základní formy regulace lidského chování.

Psychologie a pedagogika

/ nepovinný nebo volitelný předmět ve IV. ročníku/
/2 hodiny týdně, 60 hodin za rok /

Při vyučování předmětu psychologie a pedagogika jako dvouhodinovému volitelnému nebo nepovinnému předmětu ve IV. ročníku se učivo probere v redukováném rozsahu, a to:

I. Psychologie / 40 hodin /

1. Obecná psychologie / 20 hodin /

2. Psychologie osobnosti / 14 hodin /

3. Psychologie sociální - oddíl 2 "Socializace jedince a regulace lidského chování " / 6 hodin /

II. Hlavní poznatky a zásady pedagogiky / 20 hodin /